

Etika a právo v oboru AIM

Renata Černá Pařízková

Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny

Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta v Hradci Králové

Fakultní nemocnice Hradec Králové

Schéma bloku

- **Úvod**
- **Přednášky**
- **Diskuzní stůl – témata?**

Zákonné normy pro zdravotnictví

- **Úmluva o lidských právech a biomedicíně**
- **Listina základních práv a svobod**

- **Zákon o zdravotních službách**
- **Občanský zákoník**
- **Zákon o specifických službách**
- **Zákon o všeobecném zdravotním pojištění**
- **Zákon o ochraně zdraví**
- **Zákon o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře**
- ...
- ...

Úvod

- **Anesteziolog**
 - lékař, odborník
 - “malý právník“
 - ✓ základní právní povědomí
 - ✓ advokát pacienta
 - ✓ „objekt pro pacienta...osobu blízkou...“

Úvod

- **Základní axiomy anesteziologa/intenzivity**
 - správná klinická praxe („lege artis“)
 - bezpečnost pacienta
 - garance správného postupu, ale NE garance vždy dobrého výsledku

 - mezioborová spolupráce a společná odpovědnost za pacienta

Úvod

- **Základní axiomy pacienta**
 - chci být živý a zdravý (zdravější)
 - vše dobře dopadne
 - když to takhle nedopadne, někdo za to může
 - může za to...
 - viníka je třeba potrestat
 - a peníze především...

Úvod

- **Stěžovat/žalovat může každý**
- **Vina a trest jen někdy**
- **Kvalita života všech zúčastněných**
- **Může žalovat i doktor, ale...**

Podmínky pro vznik občanskoprávní odpovědnosti

- **Porušení právní odpovědnosti**
- **Škodlivý následek**
 - Škoda nebo nemajetková újma
- **Příčinná souvislost**
- **Zavinění (úmysl, nedbalost)**

„Lege artis“

- **Chyba lékaře zapříčiňující postup non lege artis**

- *nedostatečnými dovednostmi lékaře (nedostatečná*

schopností

testovaným lékařem

vy

českými

predání pacienta specializaci

kdy je to vzhledem k povaze

hospitalizaci

- *neprovedení diagnostických úkonů, podcenění rizika*

**Osoba, lékař
Jednotlivec**

**Procesy
Poskytovatel**

Policie stíhá tři lidi a Pardubickou nemocnici kvůli chlapci, který skončil po operaci mandlí v kómatu

🕒 5. září 2019 | Zprávy

Policie obvinila Nemocnici Pardubického kraje a tři zdravotníky v případě chlapce, který po operaci mandlí předloni v květnu silně krvácel a následně upadl do vigilního kómatu. Uvedla to ve čtvrtek Česká televize, informaci potvrdila mluvčí nemocnice Kateřina Semrádová. Policie to zatím oficiálně odmítla komentovat.

Témata do diskuze

- **Přítomnost osoby blízké**

- **Porody**

- ✓ Císařský řez
 - ✓ Epidurální/spinální anestézie

- **Když porody, proč ne jiné operace?**

- **A co děti a rodiče?**

- ✓ Kam až sahají práva rodičů?

Témata do diskuze

- **Profesionalita a diskriminace**
 - Prosím, nechci zdravotního bratra, ale sestru
 - ✓ Stydím se
 - ✓ Je to soused
 - ✓ Je to chlap
 - ✓ Je to...
 - Výuka – ano, ale jenom Češi a Slováci
 - ✓ Řešení - vše nebo nic, ale co na to právo a etika?
 - Nechci tuhle sestřičku...

Témata do diskuze

- **Napadení/osočení jiným lékařem, pacientem**
- **Nadřízený nutí...**

- **Ekonomika**
- **GDPR – co vše jsou citlivá data**
- **Focení, nahrávání**

„Lege artis“ x „non lege artis“

- **Dozor, dohled, kompetence**
 - Legislativa
 - Odborná společnost
 - Praxe – kompetence
- ✓ Odmítání přijetí kompetencí (=zodpovědnosti)
- ✓ Překročení kompetencí (hranice, cut off?)
 - ✓ Řízený dokument – kdy volat, koho volat, jako informovat?
 - ✓ Odhad závažnosti situace rezidentem
 - ✓ Odhad závažnosti situace konzultantem

Informace

- **Informovaný souhlas**

- Poučení – informace
- Souhlas – projev vůle

- **Souhlas s anestézií**

- Poučení, rozhovor
- Rizika – nejčastější a nejzávažnější

- Alternativy – konverze anestézie, další výkony
- Individualizace rizik

Řešení následků

- **Situace, stížnost, žaloba (DOKUMENTACE)**
 - Vysvětlení pacientovi, rodině
 - Informace nadřízenému – dle povahy „výše“
 - Záznam do dokumentace
- **Lege artis x non lege artis**
 - Trestněprávní
 - Občanskoprávní
 - Jiné – disciplinární (ČLK)
- **Znalecké posudky**

Trestní oznámení

- **Policie ČR na oddělení**
 - Dokumentace – NE originál, Ne hned kopie
 - Spojit se s nadřízeným, právním oddělením
 - Vysvětlení (na služebně)
 - Povinnost se dostavit
 - Zbavení mlčenlivosti?
 - Právní zástupce
 - Příprava (písemná)

Úskalí informovaného souhlasu s anestezií

Rizika, komplikace – informujeme dostatečně?

- **Příklad z praxe – zachované vnímání během celkové anestezie**
 - Pacientka (zdravotní sestra), plánovaná CA, obtížná intubace nosem (cca 15 min)
 - Během pokusů o intubaci snadná ventilace, opakované doplňování iv. dávek propofolu
 - Po operaci si stěžuje na bdělost během výkonu (stres)
 - Osobní návštěva a vysvětlení anesteziologem (2x), zápis do dokumentace
 - Pacientka podává stížnost na ČLK snaha o vysvětlení interpretována jako snaha „vykrotit se“ (bolest, psychická újma)

- **Jak informovat, na co nesmím zapomenout?**
 - Podepsaný papír nade vše?

Judikatura

- Dle judikatury Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva jsou zákroky činěné bez takového souhlasu zásahem do práva na nedotknutelnost osoby podle čl. 7 Listiny základních práv a svobod, resp. čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod.

Svoboda lidské vůle, integrita - NOZ

- **§ 3**

- Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka
- ...chrání přirozené právo brát se o vlastní štěstí...

- **§ 91**

- ...nelze zasáhnout do integrity jiného bez jeho souhlasu...